

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. N.°147/21
U Luxembourg 2. rujna 2021.

Presuda u predmetu C-930/19
État belge (Pravo boravka u slučaju nasilja u obitelji)

Prema mišljenju Suda, državljanin treće zemlje, žrtva nasilja u obitelji koje je počinio njegov bračni drug građanin Unije, ne nalazi se u usporedivoj situaciji s državljaninom treće zemlje, žrtvom nasilja u obitelji koje je počinio njegov bračni drug državljanin treće zemlje

Iz toga slijedi da eventualno različito postupanje koje proizlazi iz tih dviju situacija ne čini povredu prava na jednakost pred zakonom, koje je utvrđeno Poveljom Europske unije o temeljnim pravima

Osoba X, alžirski državljanin, pridružila se 2012. svojoj supruzi Francuskinji u Belgiji, gdje joj je izdana dozvola boravka za člana obitelji građanina Unije.

Tijekom 2015. dotični je bio prisiljen napustiti obiteljski dom zbog nasilja u obitelji koje je nad njim počinila njegova supruga. Nekoliko mjeseci kasnije, ona je napustila Belgiju i nastanila se u Francuskoj. Gotovo tri godine nakon tog odlaska, osoba X podnijela je tužbu za razvod. Razvod je proglašen 24. srpnja 2018.

U međuvremenu État belge (Belgijska Država) ukinuo je pravo boravka osobi X jer nije dokazala da ima dostatna novčana sredstva za vlastito uzdržavanje. Naime, suprotno belgijskoj odredbi kojom se prenosi članak 13. stavak 2. Direktive 2004/38¹, u slučaju razvoda braka ili prestanka zajedničkog života bračnih drugova zadržavanje prava boravka državljanina treće zemlje koji je bio žrtva nasilja u obitelji koje je počinio njegov bračni drug građanin Unije podliježe određenim uvjetima, među ostalim, i uvjetu da ima dostatna sredstva.

Osoba X protiv te odluke podnijela je tužbu pred Conseilom du contentieux des étrangers (Vijeće za sporove u vezi sa strancima, Belgija), zbog toga što postoji razlika u postupanju između bračnog druga građanina Unije i bračnog druga državljanina treće zemlje koji zakonito boravi u Belgiji. Naime, belgijska odredba kojom je prenesen članak 15. stavak 3. Direktive 2003/86² zadržavanje prava boravka državljanina treće zemlje koji je ostvario pravo na spajanje obitelji s drugim državljaninom treće zemlje, i koji je bio žrtva nasilja u obitelji koje je počinio potonji, u slučaju razvoda ili rastave uvjetuje samo dokazom o postojanju nasilja u obitelji.

Vijeće za sporove u vezi sa strancima smatra da je – kada je riječ o zadržavanju, u slučaju razvoda braka, prava boravka državljanina trećih zemalja koji su bili žrtve nasilja u obitelji koje je počinio njihov bračni drug – sustav uspostavljen Direktivom 2004/38 manje povoljan od sustava uspostavljenog Direktivom 2003/86. Stoga je pozvao Sud da odluči o valjanosti članka 13. stavka 2. Direktive 2004/38, osobito s obzirom na načelo jednakosti, predviđeno člankom 20. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

¹ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL 2004., L 158, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42. i ispravak SL 2016., L 87, str. 36.)

² Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji (SL 2003., L 251, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku poglavlje 19., svezak 8., str. 70. i ispravci SL 2020., L 61, str. 33. i SL 2020., L 61, str. 32.)

Svojom presudom, donesenom u velikom vijeću, Sud, kao prvo, ograničava doseg svoje sudske prakse o području primjene članka 1. stavka 2. prvog podstavka točke (c) Direktive 2004/38 i, posebice, svoje presude u predmetu NA³. Kao drugo, on ne pronalazi nijedan element koji bi mogao utjecati na valjanost članka 13. stavka 2. navedene direktive s obzirom na članak 20. Povelje.

Ocjena Suda

Prije ispitivanja valjanosti, Sud pojašnjava područje primjene članka 13. stavka 2. prvog podstavka točke (c) Direktive 2004/38, na temelju kojeg se pravo boravka zadržava u slučaju razvoda ako je to opravdano iznimno teškim okolnostima, primjerice ako je osoba bila žrtva nasilja u obitelji dok je brak postojao. Posebice se postavlja pitanje je li ta odredba primjenjiva kada je, kao u glavnom postupku, sudski postupak razvoda pokrenut nakon odlaska bračnog druga koji je građanin Unije iz dotične države članice.

Suprotno onomu što je presuđeno u presudi u predmetu NA, Sud smatra da, u svrhu zadržavanja prava boravka na temelju te odredbe, sudski postupak razvoda može biti pokrenut nakon tog odlaska. Međutim, kako bi se zajamčila pravna sigurnost, državljanin treće zemlje koji je bio žrtva nasilja u obitelji koje je počinio njegov bračni drug građanin Unije i čiji sudski postupak razvoda nije pokrenut prije odlaska građanina Unije iz države članice domaćina **može se pozivati na zadržavanje svojeg prava boravka na temelju te odredbe samo pod uvjetom da je taj postupak pokrenut u razumnom roku nakon takvog odlaska**. Naime, važno je dotičnom državljaninu treće zemlje ostaviti dovoljno vremena da odabere između dviju mogućnosti koje mu Direktiva 2004/38 nudi kako bi zadržao pravo boravka, a to su **pokretanje sudskog postupka razvoda kako bi ostvario pravo boravka na osobnoj osnovi** na temelju članka 13. stavka 2. prvog podstavka točke (c) navedene direktive **odnosno njegovo nastanjenje u državi članici u kojoj boravi građanin Unije kako bi zadržao svoje izvedeno pravo boravka**.

Kada je riječ o valjanosti članka 13. stavka 2. Direktive 2004/38, Sud zaključuje da ta odredba **ne dovodi do diskriminacije**. Naime, neovisno o činjenici da članak 13. stavak 2. prvi podstavak točka (c) Direktive 2004/38 i članak 15. stavak 3. Direktive 2003/86 dijele cilj osiguravanja zaštite članova obitelji koji su žrtve nasilja, sustavi uspostavljeni tim direktivama pripadaju **različitim područjima**, čija su **načela, predmeti i ciljevi** također različiti. Osim toga, nositelji prava iz Direktive 2004/38 uživaju **drukčiji status i prava različite naravi** od onih na koja se mogu pozivati nositelji prava iz Direktive 2003/86 te **diskrecijska ovlast** priznata državama članicama za primjenu uvjeta utvrđenih u tim direktivama **nije ista**. U predmetnom slučaju upravo je **izbor koji su belgijska tijela donijela** u okviru provedbe **široke diskrecijske ovlasti** koja im je priznata člankom 15. stavkom 4. Direktive 2003/86 doveo do različitog postupanja na koje se žali tužitelj iz glavnog postupka.

Stoga, kad je riječ o zadržavanju svojeg prava boravka, državljanin trećih zemalja, bračni drugovi građanina Unije koji su bili žrtve nasilja u obitelji koje je on počinio i koji su obuhvaćeni Direktivom 2004/38, s jedne strane, i državljanin trećih zemalja, bračni drugovi drugog državljanina treće zemlje koji su bili žrtve nasilja u obitelji koje je on počinio i koji su obuhvaćeni Direktivom 2003/86, s druge strane, **ne nalaze se u usporedivoj situaciji u svrhu eventualne primjene načela jednakog postupanja, zajamčenog člankom 20. Povelje**.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

---

³ Presuda od 30. lipnja 2016., NA, [C-115/15](#).